

Internationalt sekretariat

Frederiksholms Kanal 25
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5547
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Samlenotat: Ministerrådsmøde (uddannelse og ungdom) den 28.
november 2011

10. november 2011
Sags nr.:
032.64K.391

Uddannelse

Pkt. 1: Sprogkompetencer til styrkelse af mobilitet

- KOM-dokument foreligger ikke
- rådskonklusioner

(s.3)

Pkt. 2: Modernisering af videregående uddannelse

- KOM(2011) 567
- rådskonklusioner

(s.6)

Pkt. 3: En ny europæisk dagsorden for voksenuddannelse

- KOM-dokument foreligger ikke
- resolution

(s.11)

Pkt.4: Et benchmark for mobilitet

- KOM (2010) 477
- rådskonklusioner

(s.14)

Pkt. 5: Effektiv investering i uddannelse i krisetider

- politisk debat

(s.16)

Ungdom

Pkt. 6: Den østlige dimension af ungdomsdeltagelse og ungdomsmobilitet

- KOM-dokument foreligger ikke

- rådskonklusioner

(s.20)

Pkt. 7: Unge og verden – ungdomssamarbejde uden for EU

- politisk debat

(s.23)

Uddannelse

Pkt. 1: Sprogkompetencer til styrkelse af mobilitet

- KOM-dokument foreligger ikke
- rådskonklusioner

1. Resumé: Rådskonklusionerne tager udgangspunkt i Barcelona-målsætningen om, at alle i EU skal kunne mindst to fremmedsprog. For at opnå dette anbefales en række midler og initiativer til medlemsstaterne, hvor der særligt er øget fokus på arbejdsmarkedets behov og sammenhængen mellem sprogkundskaber, mobilitet og beskæftigelse. Der lægges endvidere op til, at Kommissionen skal fremlægge et forslag om et benchmark for sprogkompetencer.

2. Baggrund

At kunne fremmedsprog er en basal kompetence og en forudsætning for fuldt at kunne udnytte den frie bevægelighed inden for EU. Dette fremgår af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Barcelona i marts 2002, som også satte som mål, at børn skal lære mindst to fremmedsprog fra en tidlig alder. I strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (ET 2020) er det en prioritet i 2009-2011 at gøre borgerne i stand til at kommunikere på to sprog ud over deres eget, samt at fremme sprogundervisning særligt på erhvervsuddannelserne og hos voksne. Ligeledes anerkendes det i Europa 2020-strategiens flagskibsinitiativer fra 2010 (En dagsorden for nye kvalifikationer og job og Unge på vej), at sprogkompetencer bidrager til et mere dynamisk arbejdsmarked og skaber større mobilitet. Udkastet til rådskonklusioner afspejler endvidere, at øget uddannelsesmobilitet er en prioritet for det polske formandskab.

3. Formål og indhold

Udkastets formål er at understøtte målsætningen fra Barcelona og prioriteten fra ET 2020, idet det anerkendes, at sprogkompetencer er en nødvendighed for læringsmobilitet, som igen øger folks beskæftigelsesmuligheder, personlige udvikling og deltagelse i samfundslivet.

Udkastet til konklusioner anerkender ligeledes, at flersprogethed både er en del af den europæiske kulturarv og en mulighed for at udvikle et åbent, samarbejdsrettet samfund, der respekterer kulturel diversitet. Desuden anerkendes det, at EU-programmer skal bidrage til sproglæring i både formelle og ikke-formelle sammenhænge, og at CLIL-metoden (content and language-integrated learning) i de almene og erhvervsrettede uddannelser kan være effektiv til styrkelse af mobilitet og beskæftigelse. Udkastet anbefaler endvidere, at der i højere grad bør tilbydes undervisning i mindre udbredte og nabolandsprog på alle niveauer, og at der gives vejledning heri.

Udkastet opfordrer medlemsstaterne til at arbejde mere aktivt på alle uddannelsesniveauer for at opfylde Barcelona-målsætningen.

Herudover bør de kvalitetssikre sprogundervisningen, styrke sproglæreres uddannelse såvel som deres mobilitetsmuligheder, understøtte brugen af nye undervisningsmetoder, herunder informationsteknologi, styrke sprogkompetencerne for børn og voksne med roma- eller indvandrerbaggrund, herunder også overveje mulighederne på modersmålsområdet. Endelig opfordrer udkastet til en styrket dialog mellem undervisningsverdenen og arbejdsmarkedet, herunder en udforskning af mulighederne for offentlig-private partnerskaber til styrkelse af sprogkompetencer.

Udkastet opfordrer Kommissionen til at udvide arbejdet med sprogpolitik fra den første ET 2020-cyklus til at involvere flere uddannelsesniveauer, herunder med et særligt blik på de erhvervsrettede uddannelser og voksenuddannelse. Endvidere skal Kommissionen overveje at fremlægge et forslag om et muligt benchmark for sprogkompetencer.

Endelig opfordrer udkastet medlemsstaterne og Kommissionen til at understrege behovet for professionelt målrettet sprogundervisning på erhvervsuddannelsesområdet og inden for videregående uddannelser for at styrke mobiliteten, til at udvikle monitoringsværktøjer (inden for de til rådighed værende midler) på sprogområdet, styrke anerkendelsen af realkompetencer inden for sprog, samt at overveje brug af Europarådets Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog.

4. Europa-Parlamentets udtalelser
Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.
5. Nærhedsprincippet
Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.
6. Gældende dansk ret
Forslaget medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.
7. Konsekvenser
Forslaget medfører i sig selv ingen konsekvenser.
8. Høring
Rådskonklusionerne har været drøftet på et møde i EU-specialudvalget for uddannelse den 1. november 2011, hvor følgende bemærkninger blev modtaget.

Gymnasieskolernes Lærerforening (GL) bemærkede, at det er et problem, at gymnasireformen har medført, at der undervises i færre sprog.

Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS) bemærkede, at det er vigtigt, at der også fokuseres på det uformelle uddannelsessystem.

Rådskonklusionerne har desuden været sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for uddannelse, hvor følgende bemærkninger blev modtaget:

AOF Danmark: ”AOF Danmark er enig i, at det er væsentligt at styrke borgernes fremmedsprogskompetencer som borgere i EU også for at styrke mobiliteten og beskæftigelse. Ikke mindst for et lille land som Danmark, der skal kunne agere i en globaliseret verden er befolkningens fremmedsprogskompetencer vigtigt.

Fokus bliver især sat på:

- erhvervsuddannelser
- voksenområdet

Vi skal i den anledning i særlig grad fremhæve voksenområdet, hvor store grupper af voksne ikke behersker bare et fremmedsprog.

Det er derfor vigtigt, at Danmark såvel i drøftelserne om resolutionen som når rådskonklusionen skal udmøntes - medinddrager det uformelle uddannelsessystem repræsenteret ved folkeoplysningen, herunder de barrierer, der er for kortuddannede for at kunne tage uddannelse i fremmedsprog, og her tænkes på brugerbetalingen.

Vi skal her fremhæve, at behovet såvel fra arbejdsgiver- som arbejdstagerside er dokumentet ved forsøgene med FVU-engelsk, der så desværre ikke blev videreført”.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger
Andre medlemsstater forventes at støtte vedtagelsen af rådskonklusionerne.
10. Regeringens generelle holdning
Danmark støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne.
11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Pkt. 2: Modernisering af videregående uddannelse

- KOM(2011) 567
- rådskonklusioner

1. Resumé: Rådskonklusionerne skal styrke Europas videregående uddannelser og bidrage til at nå målsætningen under Europa 2020-strategien om, at mindst 40 procent af de 30-34-årige i EU skal gennemføre en videregående uddannelse. Rådskonklusionerne sigter blandt andet mod at forbedre kvaliteten af undervisningen og skabe bedre sammenhæng mellem uddannelsernes indhold og arbejdsmarkedets behov. Rådskonklusionerne opfordrer medlemsstaterne til at øge antallet af højtuddannede, forbedre de videregående uddannelsers kvalitet og relevans, skabe større fleksibilitet i uddannelsessystemet, uddanne flere forskere for at forbedre grundlaget for fremtidens erhvervsliv og styrke forbindelserne mellem uddannelser, forskning og erhvervslivet for at fremme innovationen.

2. Baggrund

Rådskonklusionerne er en opfølgning på Kommissionens meddelelse fra 20. november 2011 "Fremme af vækst og beskæftigelse – en dagsorden for moderniseringen af Europas videregående uddannelser" (KOM(2011) 567). Rådskonklusionerne skal desuden ses i lyset af Europa 2020-strategien for vækst og beskæftigelse i Europa, der sætter som mål at mindst 40 procent af de 30-34-årige i 2020 skal gennemføre en videregående uddannelse.

3. Formål og indhold

Rådskonklusionerne fremhæver, at Europas videregående uddannelse gennem koblingen mellem forskning og innovation spiller en væsentlig rolle, når det gælder ambitionen om at skabe vækst og beskæftigelse i Europa. Det er dog en udfordring, at de færdiguddannedes kvalifikationer ikke i tilstrækkelig grad matcher arbejdsmarkedets behov. Det er nødvendigt med reformer af de videregående uddannelsesinstitutioner blandt andet ved at institutionerne i højere grad definerer og fokuserer på deres styrker.

Rådskonklusionerne understreger, at kvaliteten i uddannelse og forskning er en afgørende faktor i at sikre en modernisering af de videregående uddannelsessystemer i Europa. Det fremhæves, at mobilitet blandt både studerende og forskere har en positiv indvirkning på kvaliteten af videregående uddannelse. Det anerkendes dog også, at mobiliteten kan give udfordringer for nogle medlemsstaters uddannelsessystemer, hvis der er en stor ubalance mellem den indgående og udgående mobilitet.

Rådskonklusionerne opfordrer medlemsstaterne til at arbejde for at skabe bedre adgangsveje til videregående uddannelser fra for eksempel erhvervsuddannelser og ved at skabe bedre muligheder

for anerkendelse af kompetencer opnået udenfor det formelle uddannelsessystem. Medlemsstaterne opfordres også til at udvikle strategier, der skal sikre bedre adgang for grupper, som normalt er underrepræsenterede, når det gælder deltagelsen i videregående uddannelser. Frafald på de videregående uddannelser bør mindskes ved at forbedre kvaliteten af undervisningen og ved bedre støtte og vejledning.

Medlemsstaterne opfordres til at anvende prognoser vedrørende kvalifikationer og data om kandidaters beskæftigelse ved udformningen, formidlingen og evalueringen af kurser. Medlemsstaterne opfordres til at investere i videreuddannelse for de ansatte og belønne høj kvalitet i undervisningen. Hvor det er relevant bør der også opfordres til større forskning på tværs af discipliner og en styrkelse af koblingen mellem videregående uddannelse og forskning.

Medlemsstaterne tilskyndes til at styrke kvaliteten af videregående uddannelser gennem mobilitet og tværnationalt samarbejde. Institutionerne skal tilskyndes til at mere systematisk at lade læringsmobilitet indgå i studieordningerne og fjerne hindringer for at skifte lærested mellem bachelor- og masterniveau. Der bør sikres bedre adgang og beskæftigelsesvilkår for studerende, forskere og undervisere fra lande udenfor EU. Institutionelt samarbejde bør fremmes blandt andet gennem udviklingen af double degrees og joint degrees.

Medlemsstaterne opfordres også til at give lettere adgang til alternative finansieringskilder herunder – hvor relevant – ved anvendelse af offentlige midler som løftestang for private og andre offentlige investeringer.

Kommissionen vil i samarbejde med relevante interessenter udvikle et transparens redskab (U-Multirank), der kan profilere videregående uddannelsesinstitutioner og anerkende deres diversitet og særkendet ved de enkelte landes uddannelsessystemer. De første resultater skal foreligge i 2013.

Kommissionen vil forbedre tilgængelig data om mobilitet indenfor det europæiske område for videregående uddannelse og forbedre tilgængelig data om uddannelsernes beskæftigelsesrelevans. Kommissionen vil analysere, hvilken virkning forskellige former for finansiering har på diversitet og effektivitet.

Kommissionen vil foreslå et "Erasmus Masters Degree Mobility Scheme", som skal sikre studerende finansieringsmuligheder for

at tage deres kandidatgrad i en anden medlemsstat. Kommissionen vil også analysere synergien mellem EU og Bologna-processen for at indfri målsætningen om 20-procents mobilitet.

Kommissionen vil fortsætte udviklingen af det europæiske institut for innovation og forskning (EIT) ved at foreslå en strategisk innovationsdagsorden for EIT, dets prioriterede områder og give forslag om lancering af nye viden- og innovationsfællesskaber. Kommissionen vil i forbindelse med Marie Curie-aktioner styrke en europæisk ordning for ph.d.'er i industrien for at støtte anvendt forskning.

Kommissionen vil fremme EU som studie- og forskningssted for toptalenter fra hele verden ved at støtte udarbejdelse og udvikling af internationaliseringsstrategier i Europas højere uddannelsesinstitutioner. Kommissionen vil udvikle en EU strategi for internationalisering af videregående uddannelse for at indfri målsætningerne fastsat i rådskonklusionerne. Kommissionen vil derudover oprette en gruppe på højt niveau, der skal analysere vigtige emner vedrørende moderniseringen af videregående uddannelse. Første emne for gruppen bliver høj kvalitet i undervisningen og afrapportering skal ske i 2013.

Kommissionen vil styrke den langsigtede effekt af EU-finansiering af videregående uddannelse gennem en forbedring af spillet mellem forskellige finansieringsinstrumenter – særligt de fremtidige EU-programmer på uddannelses- og ungdomsområdet og rammeprogrammet for forskning og innovation Horizon 2020.

4. Europa-Parlamentets udtalelser
Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.
5. Nærhedsprincippet
Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.
6. Gældende dansk ret
Rådskonklusionerne medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.
7. Konsekvenser
Rådskonklusionerne medfører ikke i sig selv konsekvenser.
8. Høring
Rådskonklusionerne drøftet ved et møde i specialudvalget den 1. november 2011. Følgende bemærkninger blev modtaget:

Dansk Industri (DI) bemærkede, at man byder arbejdsmarkedsvinklen velkommen. Selvom uddannelse også omfatter andre elementer end arbejdsmarkedsvinklen, så udgør den et vigtigt element i uddannelserne. I den forbindelse er det også relevant at have in mente, at der er forskelle medlemsstaterne imellem hvad angår uddannelsernes evne til at føre til beskæftigelse.

Danmarks Lærerorganisationer International (DLI) bemærkede, at der i rådskonklusionerne henvises til diversificeret finansiering og bemærkede i den forbindelse, at begrebet reelt kan betyde privat finansiering af uddannelserne. DLI udtrykte desuden skepsis overfor, at rådskonklusionerne indeholder bemærkninger om adskillelse af forskning og uddannelse.

Danske Universiteter (Dkuni) bemærkede, at man støtter en stærkere dialog med aftagerne. Dkuni bemærkede desuden, at en eurobarometer undersøgelse fra 2010 rent faktisk viser, at der blandt aftagerne er stor tilfredshed med dimittenderne. Til rådskonklusionernes pkt. 16, d, s. 12 bemærkede Dkuni, at man støtter kvalitetssikring, men at kvalitetsikringssystemer ikke bør være til hinder for at institutionerne kan udbyde uddannelser i udlandet. Endelig bemærkede Dkuni, at betegnelsen employment på s. 13, pkt1, b. var meget bred, og det var uklart om den også dækkede for eksempel traineeships.

Dansk Magisterforening (DM) bemærkede, at der ikke kun bør være et kortsigtet fokus på uddannelsernes beskæftigelsesegnethed. Uddannelserne bør også have fokus på udviklingen af selvstændige kompetencer. DM bemærkede desuden, at rådskonklusionerne har en for snæver opfattelse af videntrekanten i forhold til de videregående uddannelser, idet videntrekanten primært kobles til erhvervslivet og innovation.

Rådskonklusionerne har desuden været sendt i høring i EU-specialudvalget for uddannelse, hvor følgende bemærkninger blev modtaget:

Professionshøjskolernes Rektorkollegium: "I Pkt. 12 anbefales det at regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne. Rådskonklusionerne fremhæver, at Europas videregående uddannelse gennem koblingen mellem forskning og innovation spiller en væsentlig rolle, når det gælder ambitionen om at skabe vækst og beskæftigelse i Europa, og at der bør opfordres til en styrkelse af koblingen mellem videregående uddannelse og forskning. Kollegiet bifalder denne pointe, og anbefaler at den danske regering samtidig er opmærksom på at sikre såvel universiteter, som professionshøjskoler de nødvendige muligheder for at drive forskning indenfor deres respektive fagfelter."

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger
Andre medlemsstater forventes at støtte vedtagelsen af

rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning
Regeringen støtter rådskonklusionerne.
11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Rådskonklusionerne har ikke tidligere været forelagt Folketingets. Grund- og nærhedsnotat om Kommissionens meddelelse fra 20. november 2011 ”Fremme af vækst og beskæftigelse – en dagsorden for moderniseringen af Europas videregående uddannelser” (KOM(2011) 567) blev den 20. oktober oversendt til Folketingets Europaudvalg.

Pkt. 3: En ny europæisk dagsorden for voksenuddannelse

- KOM-dokument foreligger ikke
- resolution

1. Resumé: Rådsresolutionen skal bidrage til at sætte en ny dagsorden på voksenuddannelsesområdet med prioriteter for perioden 2012-2014. Disse skal medvirke til opfyldelsen af strategiramens målsætning for deltagelse i livslang læring og EU 2020-målene for uddannelse.

2. Baggrund

Livslang læring indgår i Europa 2020-strategien som et centralt element i modtrækkene til den nuværende økonomiske krise og Europas demografiske udfordring med en aldrende befolkning. I den sammenhæng spiller voksenuddannelse en væsentlig rolle ved at give særligt lavtuddannede og ældre arbejdstagere en mulighed for opkvalificering og omskoling til modvirkning af arbejdsløshed, omstrukturering og social eksklusion. Strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (ET 2020) opstiller derfor som europæisk benchmark, at mindst 15 % af de voksne skal deltage i livslang læring i 2020. Den faktiske deltagelse i voksenuddannelse er dog faldet fra 9,8 % af de 25-64 årige i 2005 til 9,1 % i 2010.

3. Formål og indhold

Udkastet har til formål at styrke deltagelsen i og kvaliteten af voksenuddannelse med henblik på dels at indfri det europæiske benchmark for deltagelse i livslang læring, dels at kunne opfylde Europa 2020-målene om at mindske antallet af unge, der forlader skolen tidligt, til under 10 %. Udkastet fremhæver ligeledes, hvordan voksenuddannelse kan forbedre vilkårene for de mange lavtuddannede gennem erhvervelsen af grundlæggende færdigheder og styrke den økonomiske udvikling ved at bidrage til forudsætningerne for produktivitet og innovation.

Udkastet opfordrer til at vedtage en ny europæisk dagsorden for voksenuddannelse, der viderefører og konsoliderer det arbejde på området under de fire strategiske mål udpeget inden for strategirammen. Dagsordenen har fokus på perioden 2012-2014 dog set i sammenhæng med den langsigtede vision for voksenuddannelse frem mod 2020.

Udkastet er vedlagt et annek, der rummer den europæiske dagsordens prioriterede områder for perioden 2012-2014. Disse områder omfatter både initiativer til fremme af deltagelse, større kvalitet og effektivitet, fremme af lige muligheder, social samhørighed og aktivt medborgerskab, samt styrkelse af voksnes kreativitet, innovation og læringsmiljøer.

Medlemsstaterne opfordres til at forbedre den interne sammenhæng mellem voksenuddannelsespolitikker og bredere socioøkonomiske politikker. Udkastet opfordrer desuden til at gennemfø-

re de ovennævnte prioriterede områder gennem på EU-plan at søge medfinansiering til støtteinitiativer via bl.a. EU's programmer for livslang læring og strukturfondene samt udveksle erfaringer og god praksis via den åbne koordinationsmetode. Medlemsstaterne bør ligeledes udpege en national koordinator til at lette samarbejdet med Kommissionen og de andre medlemsstater om at gennemføre dagsordenen for voksenuddannelse.

Kommissionen opfordres til at sikre sammenhæng mellem de politiske initiativer på voksenuddannelsesområdet og de øvrige politiske processer inden for ET 2020-strategirammen på de andre uddannelsesområder. Kommissionen bør også understøtte erfaringsudveksling om voksenuddannelse og – i det omfang ressourcerne tillader det – forbedre dataindsamlingen på området og styrke videnbasen i samarbejde med bl.a. Eurydice og CEDEF-FOB.

4. Europa-Parlamentets udtalelser
Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.
5. Nærhedsprincippet
Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.
6. Gældende dansk ret
Forslaget medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.
7. Konsekvenser
Forslaget i sig selv medfører ingen konsekvenser.
8. Høring
Rådskonklusionerne har været drøftet ved et møde i EU-specialudvalget for uddannelse den 1. november 2011, hvor følgende bemærkning blev modtaget.

Dansk Folkeoplysnings Samråd bemærkede, at det i forbindelse med voksenuddannelse er vigtigt, at der også fokuserer på det uformelle uddannelsessystem.

Rådskonklusionerne har desuden været sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for uddannelse, hvor følgende bemærkning blev modtaget.

AOF Danmark: "AOF Danmark er enig i, at EU i langt højere grad bør sætte fokus på voksenuddannelsesområdet ikke mindst i lyset af den demografiske udvikling i EU-landene.

Vi har store grupper af ældre arbejdstagere, der er kortuddannede, og som ikke har været i læringssituationer siden deres ungdom, derfor er det vigtigt, at der også fokuseres på almene kundskaber, og der tages højde for, at disse kortuddannede ofte har dårlige erfaringer fra deres uddannelsestid, derfor skal AOF

Danmark fremhæve det uformelle uddannelsessystem i Danmark.

Vi skal her citere fra "Mønsterbrydende læringsrum i folkeoplysningen" af Steen Elsborg og Steen Høyrup Pedersen (Danmarks Pædagogiske Universitetskole ved Århus Universitet):

"Mennesker, som har vanskeligt ved at håndtere eget liv og mere eller mindre har mistet troen på, at det kan være anderledes. Motivationen for læring og nye udfordringer i livet er forsvundet, men gennem folkeoplysende forløb vender den tilbage"

"Observationer og interview i denne undersøgelse peger på, at folkeoplysningens arbejdsformer tager afsæt i forståelse af, at vi alle såvel indeholder forudsætninger og potentialer, og vores læringsteoretiske blik på folkeoplysningens mønsterbrydende kvaliteter peger på forløbenes betydende effekt for deltagernes potentielt er:

1. Øge Selvværd, selvindsigt og selvtillid
2. Motivation for at skabe nye indhold i livet
3. Parathed til nye udfordringer
4. Ønske om at udvikle nye kompetencer"

Det er derfor vigtigt, at Danmark i de videre drøftelser om resolutionen får folkeoplysningen medinddraget og ligeledes, når Danmark skal udmønte resolutionen."

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger
Andre medlemsstater forventes at støtte rådsresolutionen.
10. Regeringens generelle holdning
Danmark støtter vedtagelsen af rådsresolutionen.
11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Pkt.4: Et benchmark for mobilitet

- KOM (2010) 477
- rådskonklusioner

1. Resumé: Rådskonklusionerne har til formål at fremme læringsmobiliteten blandt studerende, elever og unge i EU. Rådskonklusionerne sætter benchmark for mobilitet for studerende fra videregående uddannelser og for 18 – 34 årige, der har gennemført grundlæggende erhvervsuddannelse.

Rådskonklusionerne indeholder desuden en indikator for ungdomsmobilitet, som skal gøre det muligt, at registrere unges mobilitet indenfor både det formelle uddannelsessystem og i uformelle sammenhænge som for eksempel frivillige aktiviteter.

2. Baggrund

Rådskonklusionerne er en opfølgning på rådskonklusionerne fra maj 2009 om en strategiramme for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (ET 2020). I disse rådskonklusioner opfordrede medlemsstaterne Europa-Kommissionen til at arbejde med forslag om et eventuelt benchmark for mobilitet. Rådskonklusionerne om et benchmark for mobilitet skal desuden ses i forlængelse af Kommissionens meddelelse ”Unge på vej” (KOM (2010) 477), der har til formål at fremme læringsmobiliteten blandt unge i EU. Rådskonklusionerne skal desuden ses i lyset af de eksisterende instrumenter til fremme af læringsmobilitet, som eksisterer indenfor både EU og Bologna-processen.

3. Formål og indhold

Rådskonklusionerne fremhæver, at læringsmobilitet bidrager til at øge unges muligheder for at opnå beskæftigelse, idet mobilitet bidrager til at udvikle centrale færdigheder og kompetencer såsom interkulturel forståelse, kreativitet og entreprenørskab. Desuden kan læringsmobilitet bidrage til at styrke kvaliteten af uddannelserne bl.a. gennem styrket samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner i medlemsstaterne. Rådskonklusionerne har derfor til formål at øge adgangen til mobilitet herunder også for de grupper, som normalt er underrepræsenterede når det gælder deltagelsen i læringsmobilitet.

Et benchmark for læringsmobilitet kombineret med relevante indikatorer for mobilitet skal tilsammen understøtte og monitorere medlemsstaternes fremskridt med at øge mobilitet. Det skal desuden bidrage til at identificere god praksis og udvikle gensidige læringsaktiviteter.

Benchmark for videregående uddannelse

Det er målsætningen, at i 2020 skal mindst 20 procent af dimitterende indenfor videregående uddannelser have haft et studie- eller praktikophold som led i deres uddannelse. Benchmarket opgøres som et gennemsnit af mobilitet i EU og er dermed ikke et benchmark for de enkelte medlemsstater. Opholdet skal mindst repræsentere 15 ECTS eller vare i 3 måneder. I den forbindelse opfordres både medlemsstater og Kommissionen til at samarbejde med relevante fora i regi af Bologna-processen for at sikre harmonisering i forhold til, hvilken varighed af ophold, der anses for relevant.

Benchmark for erhvervsuddannelse

Det er målsætningen, at i 2020 skal mindst 6 procent af de 18 til 34-årige med en grundlæggende erhvervsuddannelse have haft et studie- eller praktikophold relateret til deres uddannelse. Opholdet skal være på mindst 2 uger. Kortere ophold kan indgå i opgørelsen, hvis de kan dokumenteres af Europass. Benchmarket opgøres som et gennemsnit af mobilitet i EU og er dermed ikke et benchmark for de enkelte medlemsstater.

Indikator for ungdom

For unge fastsætter rådskonklusionerne en indikator for mobilitet, der omfatter alle former for mobilitet. Der fastsættes ingen tidsmæssig afgrænsning af de ophold, som dækkes af indikatoren. Både mobilitet i formelle og i uformelle sammenhænge dækkes af indikatoren.

Rådskonklusionerne opfordrer medlemsstaterne til at iværksætte tiltag på både nationalt og europæisk niveau, som kan øge læringsmobiliteten og dermed bidrage til at opnå de angivne benchmark. Samtidig opfordres medlemsstaterne til at forbedre dataindsamlingen om mobilitet med udgangspunkt i eksisterende datakilder og redskaber og sikre en begrænsning af de administrative byrder herved. Medlemsstaterne inviteres desuden til at implementere relevante EU-redskaber såsom Europass og EQF.

I rådskonklusionerne inviteres Kommissionen til – i samarbejde med medlemsstaterne og i samarbejde med Eurostat – at forbedre relevante indikatorer og statistik for mobilitet frem mod 2020. Desuden opfordres Kommissionen til at monitorere, hvilke fremskridt der gøres i forhold til at nå de målsætninger for mobilitet, som er sat under strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (ET 2020). Samtidig inviteres Kommissionen til ved udgangen af 2015 at give en afrapportering til Rådet, der bl.a. skal vurdere, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at revidere benchmarket for mobilitet.

For så vidt angår mobilitet indenfor videregående uddannelser opfordres medlemsstaternes til at sikre en tæt sammenhæng med Bologna-processen herunder at anvende eksisterende datakilder og ressourcer til at registrere mobilitet.

For så vidt angår mobilitet indenfor erhvervsuddannelser og ungdomsmobilitet generelt opfordres medlemsstaterne ligeledes til i videst muligt omfang at gøre brug af eksisterende undersøgelser.

Endelig opfordres medlemsstaterne i samarbejde med Kommissionen til at se på muligheden for at udvikle indikatorer for underviseres mobilitet med henblik på, at benchmarket på et tidspunkt kan udvides til også at omfatte mobilitet for undervisere.

4. Europa-Parlamentets udtalelser
Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.
5. Nærhedsprincippet
Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.
6. Gældende dansk ret
Diskussionsoplægget medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.
7. Konsekvenser
Rådskonklusionerne sætter to benchmark for mobilitet på henholdsvis området for videregående uddannelser og erhvervsuddannelser. Begge benchmark opgøres som et gennemsnit af mobilitet i EU og er dermed ikke et benchmark for den enkelte medlemsstat.
8. Høring
Rådskonklusionerne blev drøftet ved et møde i EU-specialudvalget for uddannelse den 1. november 2011. Følgende bemærkninger blev modtaget:

Dansk Magisterforening (DM) bemærkede, at mobilitet for undervisere også er vigtigt herunder også kortere ophold. DM bemærkede i den forbindelse, at man bør skelne mellem varigheden af mobilitetsophold for studerende og undervisere.

Danske Universiteter (Dkuni) bemærkede, at der ved drøftelsen af mobilitet for undervisere bør være fokus på at definere begrebet herunder for eksempel om Ph.d. studerende vil indgå i en sådan opgørelse.

Gymnasieskolernes Lærerforening (GL) bemærkede, at mobilitet for undervisere også er vigtig, og at der også bør være fokus på kortere ophold af for eksempel 1-2 ugers varighed.

Rådskonklusionerne har også været sendt i skriftlig høring i høring i EU-specialudvalget for uddannelse, hvor ingen bemærkninger blev modtaget.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger
Andre medlemsstater forventes at støtte vedtagelsen af rådskonklusionerne.
10. Regeringens generelle holdning
Regeringen støtter rådskonklusionerne.
11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Rådskonklusionerne har ikke tidligere været forelagt Folketingets.

Pkt. 5: Effektiv investering i uddannelse i krisetider
- politisk debat

1. Resumé: Formandskabet lægger med sit papir op til en diskussion af, hvilke tiltag medlemsstaterne tager for at sikre, at investering i uddannelse vedbliver at være centralt for offentlige investeringer til trods for den finansielle og økonomiske krise. Der ønskes desuden en diskussion af, hvordan man sikrer at investeringerne i uddannelserne er effektive, ligesom der ønskes en diskussion af, hvilke strategier der kan fremme større private investeringer i uddannelse.

2. Baggrund

Den finansielle krise og gældskrisen i Europa indebærer, at der opstår et pres på det offentlige forbrug i medlemsstaterne herunder også på investeringerne i uddannelse. Stats- og regeringscheferne i det Europæiske Råd vedtog i februar 2011 rådskonklusioner, hvor i de understregede, at medlemsstaterne bør prioritere bæredygtig og vækstfremmende udgifter indenfor for eksempel områderne forskning og innovation, uddannelse og energi. Diskussionsoplægget skal ses i lyset af disse udfordringer og i lyset af ambitionen om, at øge borgernes uddannelsesniveau og fremme livslang læring på alle niveauer.

3. Formål og indhold

I diskussionsoplægget henvises til undersøgelser, som har fokus på de positive afkast, som skabes ved investering i uddannelse. Der lægges op til, at medlemsstaternes investeringer i uddannelse bør være effektive og fokusere på reformer og modernisering af uddannelsessystemet.

De nationale rapporter under strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (ET 2020), som medlemsstaterne afleverede i foråret 2011 viser, at de budgetmæssige restriktioner i de fleste medlemsstaternes har resulteret i en fastfrysning eller nedskæring i investeringerne i uddannelse. I det lys ønsker formandskabet med diskussionspapiret, at der sættes fokus på, hvorledes man kan øge effektiviteten ved investeringer i uddannelse og samtidig øge kvaliteten af uddannelserne. Der nævnes i den forbindelse en række relevante tiltag herunder vigtigheden af at sikre en høj kvalitet af undervisere. I diskussionsoplægget omtales endelig vigtigheden af at der særlig indenfor de videregående uddannelser sikres yderligere finansiering fra både offentlige og private kilder.

På denne baggrund indbyder formandskabet ministrene til at diskutere følgende spørgsmål.

1. I lyset af den nuværende finansielle og økonomiske krise, hvilke skridt tager din regering for at sikre, at uddannelse fortsat er en kerneprioritet i de offentlige investeringer?
2. Hvordan kan effektiviteten af investering i uddannelse og en forøgelse af kvaliteten sikres?
3. Hvilke strategier kan bedst bidrage til at fremme en større grad af private investeringer (fra virksomheder, individer etc.) i uddannelse?

4. Europa-Parlamentets udtalelser
Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.
5. Nærhedsprincippet
Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.
6. Gældende dansk ret
Diskussionsoplægget medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.
7. Konsekvenser
Diskussionsoplægget medfører ingen konsekvenser.
8. Høring
Diskussionsoplægget har ikke været sendt i høring.
9. Generelle forventninger til andre landes holdninger
Andre medlemsstater forventes at bidrage til udvekslingen af synspunkter.
10. Regeringens generelle holdning
Regeringen byder diskussionsoplægget velkomment.
11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Diskussionsoplægget har ikke tidligere været forelagt Folketingets.

Ungdom

Pkt. 6: Den østlige dimension af ungdomsdeltagelse og ungdomsmobilitet

- KOM-dokument foreligger ikke
- rådskonklusioner

1. Resumé:

Det polske formandskab ønsker gennem vedtagelse af et sæt rådskonklusioner at sætte fokus på samarbejdet inden for ungdomsområdet med EU's nabolande i almindelighed og landene inden for Det østlige Partnerskab i særdeleshed.

2. Baggrund

På ministerrådsmødet den 27. november 2009 vedtog EU's ungdomsministre en resolution om nye rammer for det europæiske samarbejde på ungdomsområdet i perioden 2010 til 2018. To af de otte indsatsområder her er unges "deltagelse" (i det demokratiske liv i Europa) og "unge og verden" med fokus på mobilitet ind og ud af Europa.

På denne baggrund ønsker det polske formandskab at sætte fokus på samarbejdet med EU's nabolande i almindelighed og nabolandene i Østeuropa i særdeleshed, ikke mindst via initiativet Det østlige Partnerskab. Formålet med dette initiativ er først og fremmest at styrke civilsamfundet og derved at bidrage til stabilitet og sikkerhed i landene og herunder også ungdomsdeltagelse og -samarbejde. Østpartnerskabet omfatter seks lande: Armenien, Aserbajdsjan, Hviderusland, Georgien, Republikken Moldova og Ukraine. Der henvises endvidere generelt til, at EU's naboskabspolitik for nyligt er blevet evalueret og medtaget i en ny ramme ved Kommissionens meddelelse "En ny tilgang til nabolande i forandring."

3. Formål og indhold

Formålet med rådskonklusionerne er

- at støtte internationalt ungdomssamarbejde, dialog og gensidig forståelse mellem unge, ungdomsarbejdere og ungdomsledere fra EU og de østeuropæiske lande som et vigtigt redskab til at støtte det europæiske medborgerskab og demokratiseringsprocessen
- at lette unges adgang til læringsmobilitet, herunder unge, ungdomsarbejdere og ungdomsledere fra de østeuropæiske lande, der rejser til EU, og unge fra EU, der rejser til et østeuropæisk land
- at tilskynde til gensidig læring mellem medlemsstaterne, ungdomsorganisationerne og de unge på området samarbejde med tredjelande, især de østeuropæiske lande, gennem oplys-

ning om ungdomspolitikker og styrkelse af kvaliteten af informationen om mobilitetsmuligheder og deltagelse.

På denne baggrund opfordrer formandskabet derfor medlemslandene til sammen med Kommissionen inden for deres respektive kompetenceområder

- at fremme udvekslingen mellem unge og mobilitetsprogrammer for unge og ungdomsorganisationer, herunder frivillige, ungdomsarbejdere, forskere og dem, der arbejder med unge i EU og dets nabolande, især de østeuropæiske lande
- at udveksle eksempler på god praksis for samarbejdet mellem de organisationer, der er aktive på ungdomsområdet, således at alle unge får mulighed for mobilitet og deltagelse i Europa
- at mindske hindringerne for mobilitet og deltagelse ved blandt andet at styrke indlæring af fremmedsprog, støtte levering af kvalitetsinformation på dette område osv.
- at aflægge rapport om indsatsområdet "Unge og verden" i ungdomsrapporten for 2012 og de efterfølgende EU-ungdomsrapporter
- at undersøge resultaterne af undersøgelsen "Unge deltagelse i det demokratiske liv i Europa" med særligt fokus på dens mulige betydning for unge i EU og de østeuropæiske lande samt dele resultaterne af forskningsprogrammer vedrørende unge og deres deltagelse for at udvide kendskabet til unge
- at overveje fortsat at tilrettelægge udveksling af god praksis inden for ungdomspolitikker mellem de østeuropæiske lande og EU-landene i samarbejde med Europarådet og andre internationale organisationer med henblik på at fremme unges deltagelse og mobilitet.

Endvidere opfordres Kommissionen til

- fortsat at sikre en "Øst-dimension" ved tilrettelæggelsen af den fremtidige programvirksomhed på ungdomsområdet uden dog at foruddiskontere forhandlingerne om EU's kommende flerårige finansielle rammer
- at fortsætte samarbejdet inden for Det Østlige Partnerskab også på ungdomsområdet
- at gøre den europæiske ungdomsportal tilgængelig for unge fra alle europæiske lande
- at fortsætte med udvikle initiativet om det europæiske "Youth on the Move" - kort også med henblik på at inkludere unge fra lande uden for EU.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

5. Nærhedsprincippet
Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.
6. Gældende dansk ret
Spørgsmålet er ikke relevant. Medlemsstaternes kompetence på ungdomsområdet, jf. artikel 165, respekteres fuldt ud i rådskonklusionerne.
7. Konsekvenser
Forslaget medfører i sig selv ingen konsekvenser.
8. Høring
Rådskonklusionerne har været drøftet på et møde i specialudvalget for uddannelse og ungdom m.v. den 1. november 2011. Ingen bemærkninger fremkom.
9. Generelle forventninger til andre landes holdninger
De øvrige medlemsstater forventes at støtte en vedtagelse af konklusionerne.
10. Regeringens foreløbige generelle holdning
Regeringen støtter formandskabets forslag til konklusioner.
11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Konklusionerne har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg

Pkt. 7: Unge og verden – ungdomssamarbejde uden for EU

- politisk debat

1. Resumé:

Formandskabet ønsker at sætte fokus på samarbejdet med ikk-EU-lande også på ungdomsområdet, specielt med unge i regionen Østeuropa.

2. Baggrund

På baggrund af den seneste tids forandringer af systemerne i EU's nabolande, navnlig de østlige og sydlige, peger det polske formandskab på et særligt behov for supplerende foranstaltninger for at styrke civilsamfundet og øge mulighederne såvel for mobilitet som for mellemfolkelige kontakter med særligt fokus på unge.

3. Formål og indhold

Formandskabet har inden for det valgte indsatsområde "Unge og verden" via en høringsrunde gennemført en struktureret dialog med de unge i medlemslandene om specielt samarbejdet med regionen Østeuropa. Mange unge har her peget på, at dette samarbejde også bør udvides, ikke blot til andre regioner i Europa, men også udenfor. Der ses hos unge mange eksempler på god praksis inden for samarbejde på lokalt plan, der viser, at samarbejde mellem EU's medlemsstater og andre lande i verden kan være effektivt og ændre situationen for den enkelte, men også for hele samfund.

På denne baggrund indbyder formandskabet ministrene til at diskutere følgende spørgsmål:

1. Hvad er bedste praksis med hensyn til samarbejde med ikke-EU-lande på ungdomsområdet i Deres medlemsstat? Hvilken merværdi og fordele giver dette samarbejde?
2. Hvilke foranstaltninger bør der træffes på EU-plan for at støtte dette samarbejde effektivt?

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Diskussionsoplægget medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser
Diskussionsoplægget medfører i sig selv ingen konsekvenser.
8. Høring
Diskussionsoplægget har været drøftet på et møde i specialudvalget for uddannelse og ungdom m.v. den 1. november 2011. Diskussionsoplægget har desuden været sendt i skriftlig høring, hvor følgende bemærkninger blev modtaget.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium (PH): ”Mange af vores studerende vælger i dag at tage praktikken eller en del af studiet udenfor EU. Vi kan derfor kun anbefale, at EU i fremtiden også giver mulighed for rejselegater til praktik og studium udenfor EU/EØS”.
9. Generelle forventninger til andre landes holdninger
De øvrige medlemsstater forventes at bidrage til udvekslingen af synspunkter.
10. Regeringens foreløbige generelle holdning
Regeringen byder diskussionsoplægget velkomment.
11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Diskussionsoplægget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.